

szinoptikus skálájú folyamat nem végzett volna olyan nagy pusztítást, ha nem lettek volna hozzá kapcsolódó zivatarok. A zivataros járulékat az Országos Meteorológiai Szolgálat szakemberei már több nappal korábban felismerték, és az OMSZ sajtóközleményben tájékoztatta a lakosságot. Talán ennek is köszönhető, hogy a súlyos viharkárok mellett tragédiára nem került sor.

Tény, hogy az utóbbi években a téli féltéke Rossby övének meridionális hőmérsékleti gradiensei markánsak, és ez kedvez az Emmához hasonló vihar ciklonok kialakulásához.

Köszönetnyilvánítás:

Az NCEP reanalízis adatokat a NOAA/OAR/ESRL PSD (Boulder, Colorado, USA) biztosította, amelyek honlapjukról is elérhetők a következő címen: <http://www.cdc.noaa.gov/>

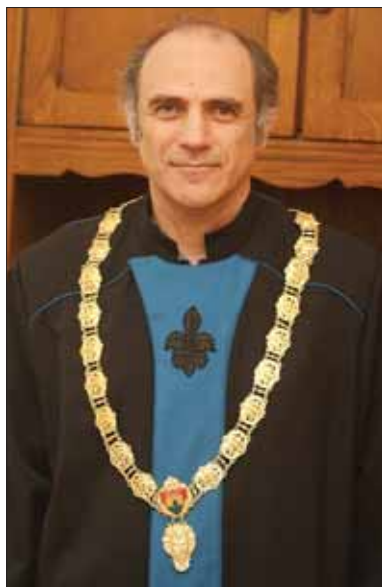
**Horváth Ákos,
Fodor Zoltán,
Kolláth Kornél,
Darányi Mariann**

METEOROLÓGUS A DÉKÁNI SZÉKBEN

A Pécsi Tudományegyetem (PTE) Hírlevelének 2007. évi 3. számában megjelent hír szerint „A PTE Természettudományi Karának Tanácsa dr. Geresdi Istvánt választotta a kar dékánjának. A dékáni megbízatás 2007. július 1. napjától 2010. június 30. napjáig szól.” Meteorológus még nem került ilyen magas beosztásba magyar egyetemen, ezért Geresdi professzor urat azokkal az Olvasóinkkal is szeretnénk megismertetni, akik még nem találkoztak vele személyesen.

Baján született 1956. augusztus 17-én. Dombóváron végezte általános és középiskolai tanulmányait. 1980-ban szerzett fizikus diplomát a szegedi József Attila Tudományegyetemen. A diploma megszerzését követően az Országos Meteorológiai Szolgálat Alkalmazott Felhőfizikai Központjában helyezkedett el Pécsen. A központ átszervezése után 1991-ben a Nefela Dél-magyarországi Jégeső-elhárító Egyesülésnek lett egyik alapító munkatársa. A „Zivatarfelhők mikrofizikájának számítógépes modellezése” című dolgozatának megvédésével 1992-ben elnyerte a földrajztudomány (meteorológia) kandidátusa címet. 1993 óta meghívott oktató az ELTE meteorológus szakán. 1995-ben oktatói állást kapott a Pécsi Tudományegyetem jogelőd intézményében, a Janus Pannonius Tudományegyetem Természettudományi Karán. Vendégkutatóként többször járt az amerikai Boulderben lévő Országos Légkörkutató Központban (NCAR).

Kutatási eredményeit számos nemzetközi konferencián ismertette. Több mint két tucat publikációja jelent meg angol nyelvű nemzetközi szakmai folyóiratokban. Több szakkönyvnek, egyetemi jegyzetnek és tankönyvnek a szerzője, illetve társszerzője. A környezetvédelmi miniszter 2002-ben Pro Meteorologia Emlékplakettel tüntette ki. A Dialóg-Campus Kiadónál

megjelent „Felhőfizika” című könyvét 2004-ben a Magyar Meteorológiai Társaság Szakirodalmi Nívódíjban részesítette. „A csapadékképződés és az aeroszolok közvetett éghajlati hatásának numerikus modellezése” című értekezése alapján 2006-ban elnyerte a Magyar Tudományos Akadémia doktora címet. 2007 óta a Pécsi Tudományegyetem újonnan alakult

Környezettudományi Intézetében a Talajtani és Klimatológiai Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára.

Nem könnyű személyesen találkozni egy elfoglalt egyetemi vezetővel, március közepén mégis sikerült rövid interjút készíteni Dékán Úrral abból az alkalomból, hogy a Magyar Meteorológiai Társaság újjászervezett Pécsi Területi Csoportjának társelnöke lett.

– *Kérlek, mutasd be a pécsi TTK-t Olvasóinknak.*

– *A természettudományi oktatás 1948-ban indult Pécsen a Tanárképző Főiskolán. Az intézmény 1982-ben az akkor létrehozott Janus Pannonius Tudományegyetem (JPTE) főiskolai kara lett. Ezt követően mind a természettudományi, mind a bölcsészettudományi képzés jelentős fejlődésnek indult, amelynek eredményeképpen 1992 óta mind a TTK, mind a BTK önálló egyetemi karként működik.*

– *Miért vonzó ma egy egyetemista számára pécsi TTK-snak lenni?*

– *Karunk egy régi gimnáziumi épületegyüttesben működik. Az 1989-ben megkezdett rekonstrukció eredményeképpen az 1910-es években épült komplexumban – a BTK-val közösen – létrehoztunk egy negyedmillió kötetet befogadó új kari könyvtárt, aula és új hallgatói-kutatói laborszárnyt épült, felújítottuk az előadótermeket, a szemináriumi helyiségeket és a dolgozószobákat. 1997-ben adták át a tornacsarnokot és a modern uszodát magában foglaló új sportcentrumot, és a*

TTK-BTK Campus része az értékes Botanikus kert is.

– Milyen oktatási feladatokat lát el a TTK?

– A TTK-t hét intézet alkotja: a Biológia, a Fizikai, a Földrajzi, a Kémia, a Környezettudományi, a Matematikai és Informatikai Intézet, továbbá a Testnevelési- és Sporttudományi Intézet. Az ún. bolognai rendszerben nyolc alapszakon – biológia, fizika, földrajz, kémia, környezettudomány, matematika, programtervező informatikus, sportszervező és testnevelő-edző – folyik képzés a karon. A tehetőséges hallgatók számára a programtervező informatikus szakot kivéve mindegyik említett alapszakhoz biztosítani tudjuk az MSc szintű képzésben történő továbbtanulás lehetőségét. Karunkon a biológia, a fizika, a földrajz és a kémiai szakterületeken doktori iskola is működik, ezzel lesz teljes az egyetemi képzés vertikuma. Hallgatóink száma közel 3000. A graduális és posztgraduális képzés sok-

irányú feladatait 120 főállású oktató látja el.

– Milyen a tudományos élet a Karon?

– Annak ellenére, hogy az ország legfiatalabb TTK-ja vagyunk, komoly tudományos eredmények születtek a karon. Oktatóinknak több mint fele rendelkezik PhD fokozattal, és kollégáink közel 20%-a kapta meg az MTA doktori címet. Nemrég nyertünk el egy közel 7 milliárd forintos pályázati támogatást, amelynek segítségével jelentősen fejleszteni kívánjuk a kutatáshoz szükséges infrastruktúrát.

– Nem volt könnyű időpontot egyeztetni Dékán Úrral. Látogatásunk előtt is jártak nálad, és a beszélgetésre szánt fél óra elteltével újabb vendéget fogadsz a dolgozószobádban.

– A megnövekedett feladatok miatt igyekszem a hét egy-egy napjára koncentrálni az azonos típusú ügyeket. Hétfőn az óráimat tartom, keddenként általában Budapestre kell utaznom a különböző testületekben vállalt köte-

lezettségem miatt. A kari ügyek szinte teljesen kitöltik a szerdai és a csütörtöki napomat. Mivel nem szeretnék teljesen elszakadni a tudományos munkától, megpróbálom úgy intézni a dolgokat, hogy a pénteki napon maradjon erre is idő.

– Családod hogyan viseli a gyakori távollétet?

– Kiegyensúlyozott a magánéletem. Három gyermekünk van, akik lassan már a saját útjukat járják. Az idősebbik fiam mérnök-fizikusként diplomázott tavaly, jelenleg PhD-hallgató. A lányom az idén érettségizik, és művészeti pályára készül. A kisebbik fiam két év múlva érettségizik, és a természettudományos tárgyak – elsősorban a matematika - iránt érdeklődik.

– Nem is zavarunk tovább. Gratulálunk kinevezésedhez! Munkádhoz további sok sikert és jó egészséget kívánunk!

Lejegyezte: Gyuró György

KISLEXIKON

[Cikkeinkben csillag jelzi azokat a kifejezéseket, amelyeket a kislexikonban szerepelnek]

fenofázis

Koppány Gy. és Gulyás Á.: Milyen legyen az élővilág számára optimális éghajlat?

Egy növény vagy növényállomány életciklusának egy szakasza, növényéletlenül elkülöníthető fázisa (pl. kelés, virágzás, érés).

IPCC WG I, TAR, WG II

Koppány Gy. és Gulyás Á.: Milyen legyen az élővilág számára optimális éghajlat?

IPCC: az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (Intergovernmental Panel on Climate Change); WG I az első munkacsoport (working group), ez foglalkozik az éghajlatváltozás természettudományos alapjaival (Physical Science Basis of Climate Change), TAR a Harmadik Helyzetértékelő Jelentés (Third Assessment Report), WG II a második munkacsoport, ez foglalkozik az éghajlatváltozás hatásaival, az alkalmazkodási lehetőségekkel, valamint az embernek és környezetének az éghajlatváltozással kapcsolatos sebezhetőségével (Climate Change Impacts, Adaptation and Vulnerability).

PM-10

Haszpra L.: EMEP - egy európai környezetvédelmi program három évtizede

A levegőben, mint összetett diszperz rendszerben egyenletesen szétoszló, 10 mikrométernél kisebb átmérőjű, szilárd (más szóval aeroszol) részecskék (pl. por- vagy kormszemcsék).

eutrofizáció

Haszpra L.: EMEP - egy európai környezetvédelmi program három évtizede

A jelentős tápanyagfelesleg miatt kialakuló túlzott növényi szaporulat a természetes vizekben („elnövényesedés”).

fotokémiai oxidáns

Haszpra L.: EMEP - egy európai környezetvédelmi program három évtizede

A napsugárzás hatására bekövetkező kémiai bomlás (fotolízis) nyomán létrejövő, oxidációra, azaz oxigén közreműködésével megvalósuló kémiai reakcióra képes anyag. Leggyakoribb példája az ózon, a nitrogén-dioxid és a peroxi-acetil-nitrát.

Folytatás a 38. oldalon.